

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 26. Pœnitentia publica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

tepiuntur semitæ Jerusalem, & clauduntur spinis; nè sequatur amatores suos; & necessitate compulsa, revertatur ad virum suum pristinum. S. Hieron. in Jer. 63.

Lavamini mundi estote. Isa. 1. 16. Monet, ut persistat in pœnitentia. S. August. l. 66. lavatur, & mundus est; qui & prætèrita plangit, & iterum non admittit. Velloso in Judith. 5. Paræn. 42.

Si quis vult post me venire, abneget semetipsum. Matth. 16. 24. Nemo potest ire post Christum, nisi denegaverit se. Denegat autem seipsum, qui priorem vitam suam malam bonâ conversione relinquit. Origenes tr. 8. hic.

Debet quisque abnegare semetipsum; non quod homo sit, non quod Fidelis; & Christianus; sed, si idololatra fuit, si Infidelis; si adulter, & fornicator; si cupidus & avarus; talem se non esse neget, talem se non esse ostendat. Ostendat autem non voce tantum, sed operatione. S. Euseb. Emis. hom. 1. in Natali unius Martyris. Tunc nos abnegamus, dum vitamur, quod per vetustatem fuimus; & annitimur, quod per novitatem vocamur. V. Beda l. 3. c. 16. in Matth.

Ut cognovit &c. Luc. 7. 37. Post lacrymas illas, quibus lavit pedes Filij Dei; post illam solutionem capillorum suorum, quâ pedes eisdem extersit; post oscula, quæ infixit; post effusionem unguenti, quod illum unxit; jam nec oculos ad concupiscendum aperit; nec ut amatoribus placeat, capillum comit; nec, os suum à fræno pudicitie solvit; nec odoribus aromaticis factorem luxuriæ pascit. S. Rutilus l. 10. in c. 11. Joan.

Et ambulabat. Joan. 5. 9. Peccator interiori sanitate respirans, non amplius ferias in spiritualibus agat. Ambulet; sed in lege Domini, Sim. Cais. l. 5. c. 27.

Ubi emendatio nulla, pœnitentia necessariò vana. Tertull. l. de pœnit. c. 1.

Agere pœnitentiam, nihil aliud est, quàm profiteri, & affirmare, se ulterius non peccaturum. Lactantius l. 6. div. instir.

Pœnitentiam agere, est, & perpetrata mala plangere, & plangenda non perpetrare. S. Gregor. hom. 34. in Evang. ante finem.

Perfecta autem est pœnitentia, prætèrita desistere, & futura non admittere. S. Isidorus Originum l. 6. c. 19.

Labor sine fructu est, & spes vanissima; sic peccata plangere, ut non desinatur peccare. Id. Exhort. ad pœnit.

§. XXVI.

Pœnitentia publica.

Abjicite deos alienos, qui in medio vestri sunt; & mundamini, ac mutate vestimenta vestra. Gen. 35. 2. Dicebat Jacob, devastatâ Sichem, convocatâ omnî domo suâ. Hoc est, ut explicant Carthus. Abul., Cora., pro vestibus induite saccum, sive cilicium; in signum pœnitentiæ, ac respicientiæ. Adve. Polyanth. Sacr. Tom. II.

ram pœnitentiam fat erat cordis contritio; cur vult vestimenta maculari? Lyranus: ut per mutationem vestis exterioris intelligatur mutatio vitæ interioris, ad statum vitæ melioris. Sylveira in Luc. 7. c. 15. q. 7.

Recedite de medio Babylonis, & te terram Chaldaeorum egradi mini. Hoc est, de tota provincia, & circumstantia peccati: *& estote quasi hædi ante gregem.* Jerem. 8. 8. id est, sicut fuistis prævii in peccato; sic duces sitis aliorum in via justitiæ, per bonum exemplum. Hugo Card. in Gen. 19.

Vade in pace. Luc. 7. 50. Flevit peccata sua copiosè Magdalena, & David; sed exitu dispari: nam illi dicitur, *vade in pace.* David autem, in expiationem sui criminis præliò lacessitur, petitur lapidibus Semei. 2. Reg. 16. 13. & jaculis Absolonis. Num gravius peccator, quàm peccatrix, erravit? aut hac ille parcius flevit, quin dies omnes suum scelus deslevit. Cur ergo illa flendo pacem consecquitur? hic in ferrum incidit? scilicet palam lacrymatur Magdalena: rigat David suis fletibus per noctes singulas lectulum suum; non aulam Pharisei. Oliva l. 1. Strom. §. Lectulus noster floridus.

Ut cognovit &c. Luc. 7. 37. Non illò die conversâ est, quò pedes Domini unxit; sed ante aliquot dies per famulos exploravit frequenter; quò Dominus abiisset. Audit, in templum ivisse; non occurrit; dixit enim intrâ se: qui in templo luget, laudatur. In Sylvam cum suis secessisse intellexit; non ivit: peccatrix enim in solitudine lugere potest, rubere autem non potest. Residere Christum in domo Matris suæ nuntiavere servi: absit, inquit, ut illuc eam: plorantem enim me MARIA non modò solaretur, sed & oscularetur; atqui ego clavos quero, non oscula. Ubi verò accubuisse Christum percepit in domo Pharisei, hominis de genere malitioso; exclamavit: ecce nunc dies salutis! non enim lugebò tantum, sed & tubebo: quantum effundam unguenti in pedes Domini, tantum ephebi, famulique in me profundent injuriarum. Nullus incuset locum, quia Maria in domo leprosi & lugere novit, & purgari. Oliva l. 10. Strom. §. ut cognovit. Eligo jacturam pudoris, nè subeam dedecus non amantis: sciens, facilius posse sarcini frontis damna, quàm fidei. S. Ennodius l. 7. epist. 27. Quia sua peccata clarè advertit, dignè pensavit; seipsam profundissimè humiliavit, ineffabiliterque contempsit. Ideo non solum non verebatur confundi, despici, irrideri: imò omnia ista optavit; ut Deo, quem ipsa inhonoravit, aliquam recompensationem, honorèmq; faceret: dum, sicut ipsa Deum maxime inhonoraverat per peccata, sic propter illum honorem recompensandum, seipsam probet maxime confundendam. Dion. Carth. hic Cur Christum non invitat in propriam domum? quia publica peccatrix, publicam egit pœnitentiam. Sylveira hic.

Et descenderunt uterque in aquam. Act. 8. 38. Eunuchus magnam familiam habebat; nec tamen coram illis se nudare, ac lavare; trubuit;

erubuit; dum coram Deo de propriis verecundabatur peccatis, Dion. Carth. hic.
Vide Pudor.

§. XXVII.

**Pœnitentia impendit Deo, virtuti,
quæ prius peccato.**

Fecit et labrum æneum de speculis mulierum. Exod. 38. 8. Vide priscam devotionem, & ritum, quò sanctæ mulieres, præsertim cum se totas DEI obsequio dicebant, sua specula, & ornamenta; per quæ antea vanitatis, & Mundo, servierunt; jam conversa secum pariter DEO consecrabant &c. Cornelius hic.

Judic. 6. 25. 26. præcipitur Gedeoni, destruere aram Baal, & nemus, quod ejus cultui dicatum erat; & offerre sacrificium super struem lignorum, quæ de nemore succidisset. Voluit DEUS, ut nemus, quod antea Baal inservierat, jam nunc DEO incipiat deservire, Rom. 6. 19. *Sicut exhibuistis &c.* Olorius fer. 2. Dom. Pass.

Lavabo per singulas noctes lectum meum. Psal. 6. 7. S. Basil. Seleuc. or. 17. per oculos contra jaculatus est, & lacrymis diabolum convulneravit. Pugnat; ut lacrymis ab offensione se vindicet: lamentando victoriam acquirit; & gemitibus gratiam trahit, luctum luctu medicatur. Vindicabat lacrymis concupiscentem oculum. S. Cyrill. Jerof. Catech. 2.

Exitus aquarum deduxerunt oculi mei, quia non custodierunt legem tuam. Ps. 118. 136. Genebrardus: quia peccavi oculis; & oculorum concupiscentiâ; per oculos satis-feci, copiosè lacrymando. Apud Sylveira in Luc. 7. 9. 13.

Constabunt gladios suos in vomeres, & lanceas suas in falces. Isa. 2. 4. Quando id factum, ut gladii, qui sunt ad perdendam vitam, convertantur in aratrum, & instrumentum alendæ vitæ? Et lanceæ, quæ sunt ad occidendum, sint pro metendis alimentis? Hoc totum videmus in Paulo impletum, ait Tertull. 1. adv. gnost. c. 13. Paulus Apostolus de persecutore, qui prius Ecclesiæ sanguinem fudit, postea gladium stylò mutans, & convertens macharam in aratrum; lupus rapax Benjamin, Dein afferens ipse escam: Sylveira in Act. 9. 9. 2.

Lacrymis capit rigare pedes ejus. Luc. 7. 38. Quod sibi turpiter exhibuerat, hoc jam Deo laudabiliter offerebat. Oculis terrena concupierat; sed hos jam, per pœnitentiam conterens, flebat. Capillos ad compositionem vultus exhibuerat; sed jam capillis lacrymas tergebat &c. Quot ergo in se habuit oblectamenta, tot de se invenit holocausta. Convertit ad virtutum numerum numerum criminum: ut totum serviret Deo in pœnitentia, quidquid ex se Deum contempserat in culpa. S. Gregor. in Evang. hom. 33. de pœnit. Magd.

Tolle grabatum tuum, & ambula. Joan. 5. 8. Animus miser diu ad voluptates corporis ferculo portatus fuit: mutatis vicibus jam animus

sit ferculum corporis; illud ad mandatorum Dei præscripta de portaturus. Escobar. t. 1. mir. Chr. l. 5. Sect. 2. Obs. 8.

Petit ab eo epistolas in Damascum. Act. 9. 2. Cur Saulus à Pontifice non petit mandata, sed epistolas? non decreta, provisiones? Perpende profundam Dei sapientiam: postulat illas ad Ecclesiam Dei destruendam: Ordinatur Deus, ut ipse scribat, & nobis det epistolas divinæ sapientiæ plenas; ad fundandam, & illustrandam, Ecclesiam. O mutatio dexteræ Excelsi! qui sic rerum ordinem, ac stylum, immutat; qui sic hostilia arma convertit in auxilia, & patrocinia. Et sic manus armata cum epistolis ad repugnandam Ecclesiam, fit manus armata cum epistolis ad fortiter pugnandum pro defensione ipsius Ecclesiæ. Sylveira hic. q. 2.

Ita levia peccata plangebat; ut illam gravissimorum criminum crederes ream, Cumq; à nobis crebrius moneretur, ut parceret oculis, & eos servaret Evangelicæ lectioni; & aiebat: turpanda est facies, quam, contra Dei præceptum, purpuris, & ceruisâ, & stibio, sæpe depinxi. Affligendum corpus, quod multis vacavit deliciis: longus risus perpeti compensandus est fletu: mollia linteamina, & serica pretiosissima, asperitate cilicij commutanda. S. Hieron. ep. 27. ad Eustoch. Epitaph. Paulæ!

Quibus rebus provocasti Deum, per has rursus facito propitium, S. Chrysof. orat. de B. Philogonio.

§. XXVIII.

Pœnitentia satisfactio.

Confugit ad Dominum, pavens periculum-cumque deposuisset vestes regias &c. Eth. 14. 1. 2. Hæc bona erat dispositio ad misericordiam Dei impetrandam. Diezler. 5. D. Pass. *Irascimini, & nolite peccare.* Psal. 4. 5. Quid est homo pœnitens, nisi sibi ipsi irascens. Glossa hic.

Sicut fragmen mali Punici, ita gene tuæ. Cant. 4. 3. Gilbertus l. 25. in Cant. bona equidem hæc fractio, per quam interior coepit virtus eminere; & quæ in carnis cortice continebatur, erumpere gratia: per hæc fragmenta salutis se nobis ubertas effudit. Audiant hæc peccatores ij, qui sibi blandiuntur de intima animi contritione, cum nihil paciantur in splendore vultus in ornatu corporis, in abundantia convivii, in risu, in hilaritate, non esse integrum, Baeza t. 3. l. 15. c. 7.

Odit animam suam. Joan. 12. 25. qui abhorret, qualem fuisse meminit, præteritam vitam suam; qui conversus ingemiscit, & seipsum punit per pœnitentiam. *Iste in vitam æternam custodit animam suam.* S. Rupertus Abb. l. 1. in Deut. 24.

Qui pœnitentiam agit, paratus esse debet ad opprobria perferenda, injuriæque subeundas; nec commoveri, si quis ei peccati sui crimen objiciat. - Ergo qui pœnitentiam agit, offerre se debet ad pœnam, ut hic puniatur à Domino, non ad supplicia æterna servetur! nec expectare tempus; sed occurrere divinæ indignationi. S. Ambrosi, in Ps. 37. in initio.

§. XXIX.